

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Wat is zuster Gabriel?

Waar is zuster Gabriel?

Nog twee belangrijke vragen heb ik nu over.

Na een paar jaar onderzoek en nadat ik met heel veel mensen gesproken heb.

Ten eerste, waar is zuster Gabriel?

Die vraag blijft voorlopig nog open.

En ten tweede, waarom is het toch zo fout gelopen met het onderzoek naar die zaak?

Zeker in de eerste dagen, maanden, jaren na de verdwijning.

En daarom heb ik afgesproken met Chantal Lanses van het Parquetgeneraal in Gent.

Ze is advocaatgeneraal, dus één van de hoogste parquetmensen van Oost en West Vlaanderen.

Ik ben de referentiemagistraat, verdwijningen van meerderejarige personen.

De dossier van zuster Gabriel zit nu dus niet meer bij het parquet van Dendermonde, maar bij haar.

Al wordt er niet meer heel actief gezocht in de zaak.

In 2017 is er nog een tip binnengekomen.

En dan heeft Lanses snel nog eens het dossier ingekeken

om te weten of het een moeite waard kon zijn om een zoekactie te doen.

Maar een paar jaar geleden heeft ze alle documenten eens heel grondig bestudeerd.

Ik ben dan eigenlijk door de procureur-generaal 2019 denk ik aangesocht omdat u geïndresseerd was.

Ze heeft dat dus gedaan omdat ik toen voor het eerst had laten weten

dat ik een podcast over de zaak wilde maken.

En terwijl ze het dossier is goed bekijkt, stijgt haar verbazing.

Ik was mij niet onmiddellijk bewust dat dat een dossier is van 1982

waar ze de PC nog niet hadden uitgevonden, waar alles rectoverso was gedijpt op van dat dunderslagpapier.

Dat ging ook hier en daar niet meer goed samen.

Er waren echt al stukken papier die begonnen een beetje te verpullen voor hun.

Dus ik heb dat eigenlijk eerst gelezen.

En toen dacht ik van, ja, wat is dat hier?

Ik versta dat toch eens niet.

Hoe is dat hier samengestaald?

Daar is hier toch wel op een rare manier onderzoek gevoerd.

Maar natuurlijk, ik heb mij onmiddellijk zelf gecorriëerd met de gedachte van oké, we sprekt over veertig jaar geleden ongeveer.

Dat was natuurlijk de insteek en de wijze waarop een verdwijning dossier.

Zeker van een meerderejarige persoon, dan nog een kloosterzuster

waarvan mij niet verwacht dat die zou vijanden hebben

of dat die uberuit zou vermoord zijn.

We horen dat het een onderstwekkende verdwijning is.

Dus ik kon bepaalde demarsjes wel dan daar een beetje plaatsen.

Een tweede bedenking.

Het duurde ook lang voor er iemand aangifte kwam doen van de verdwijning.

De aangifte, en daar heeft Parketta niks mee te zien, is zeer laatijdig gebeurd.

Dat was 22 maart.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

We zijn toch een kleine drie weekend verder.

Maar naarmate dat er dan uiteindelijk, al dat ik in dat dossier bladerde, moest ik toegeven van wat is er nu gebeurd in dat dossier?

Ja, 1982 is niet 2002 en de aangifte is inderdaad laat gebeurd.

Maar dan nog klopt er iets niet.

Ik denk dat er toch bepaalde onderzoekstaten niet gevoerd zijn

die dan toch wel ondanks de standarde van die tijd

in de loop van de jaren aan het kunnen gevoerd worden.

En als ik dan vaststelde dat er uiteindelijk gehandeld werd,

zoals er te worden gehandeld bij een correct onderzoek,

dat is eigenlijk maar gebeurd vanaf 1991,

dat dan de resultaten die daaruit voortvloeiden,

dat dat op vandaag misschien toch tot een ander resultaat zo geleid hebben.

Ja, toch wel.

Haar indruk als ervaren magistraten is dus ook van 1982 tot 1990

is er niet goed gezocht naar zuster Gabriel.

Er waren daar eigenlijk geen redenen waarom ze zo weg gaan zijn.

En dan had men toch moeten een beetje alerten, reageen, vind ik.

Dat is aan een opdracht zoekomen van een substituut.

Ik denk dat er ook wel een aangifte is,

maar ik denk dat er ook een aangifte is.

Dat vind ik, dat is aan een opdracht zoekomen van een substituut

om te gaan naastzien in het klooster dat het was.

Moeder Overst is veroorst.

En Mornie, gaston Mornie.

En daar is dat bijgebleven.

Dat zou worden bij het opgeleid.

En dat lijkt met oog de logica.

Begin op de plaats van de vermoedelijke verdwening.

Ze is wel verdwenen uit het klooster, daar moest er gestart worden.

Daar gaat op dat oog misschien ook al een keer

een vrijwillige zoeking met toestemming.

Die zou waarschijnlijk door Moeder Overst wel gegeven zijn.

Om daar te gaan kijken, hoe zit dat hier allemaal in elkaar?

Klopt dat hier?

Twee, wat ik een belangrijke tekort vindt,

dat dat niet gebeurd is,

dat is, gaat de personen verhoorden die haar moeilijks laatst gezien hebben.

De mede-susters.

De mede-susters hadden moeten verhoord worden.

En dat is pas gebeurd 9 jaar na dat toe.

Al maakt ze ook daar de nuance.

Ook al waren alle zusters toen meteen verhoord,

misschien zouden ze ook niet veel gezegd hebben.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Er is daar zeer grote tere goudendeet.
Ook 9 jaar na dat toe is er nog bij heel veel zusters
tere goudendeet.
Zelfs een onkannende gouding.
Maar goed, het is niet eens geprobeerd.
En dan kom ik dus bij de vraag die ik al zo lang aan het parquet wil stellen.
Waarom is het niet geprobeerd?
Waarom is dat onderzoek die eerste jaren zo slecht gevoerd?
Is het, zoals wordt gezegd, in de doofpot gestopt?
Ja.
Die periode was ik zelfs geen magistrat.
Ik denk dat mijn eerste jaren achter zat of zo.
Dus die magistraten die daar aan gewerkt hebben,
kan ik eigenlijk niet.
Maar dat is een moeilijke vraag.
Doofpot, doofpot.
Ja, niet zoeken is dat doofpot.
Ze hebben niet iets verdonkermaans.
Ze hebben geen dossier laten verdwijnen.
Ze hebben geen gegevens niet gecommuniceerd.
Maar er is inderdaad zeer weinig gezocht.
Misschien wat concreter maken.
Die mensen hadden de naam zeer katholiek te zijn.
Iedereen die daar werkte kwam ook uit het Dendermonse.
Dus het was een besloten katholieke kring.
En dan is het misschien niet moeilijk om je voor te stellen
dat men dan niet graag binnen die kring gaat zoeken.
U zegt dat.
Dat kan.
Ik sluit dat niet uit.
Zelf denk ik nog iets kegenuanceerder.
Maar zonder te zeggen dat dat niet kan.
Ik vind dat er misschien dat toen geoordeeld heeft.
Misschien echt van het gegeven van dat kan niet.
Dat is onmogelijk.
Dat zij dat met vanuit zijn denken en zijn overtuiging
niet kon plaats en absoluut niet kon geloven
dat Morni zoiets zou doen.
Maar als jurist bedoelen ze dat
misschien toch wel anders moeten aanpakken hebben
en heeft hij naar mijn oordeel
niet accurate onderzoek gevoerd die
eerste jaren moet ik zeggen.
Hij heeft om welke reden ook.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Ik zeg ik ken die persoon.

En heeft hij toch niet de juiste beslissingen genomen
als het tegenoordigd is dat er niet verder moest gezocht worden.

Dat vind ik inderdaad niet correct.

En is dat doofpot?

Dat woord vind ik nogal een zeer zwaar woord.

Maar dat zij toch wel ergens verhindert heeft
dat ze misschien zoeken opgelost worden.

Dus collega Kordemaans had er meer energie kunnen insteken.

En heeft er ook wel energie in stoep.

Maar op een andere manier.

Het moeten anders reageren.

Ik vind het bedruur iswaardig.

Ik kan me daar niet in vinden.

Oké, het komt laat.

Maar na de kerk geeft ook het parquet nu toch toe
dit had beter gemoeten.

Dit was niet oké.

Ik heb nog met verschillende mensen gesproken
die liever niet hadden dat ik hen bij naam noemde.

Altemagistraten en advocaten

die het parquet van Nendermonde in die tijd goed gekend hebben.

Ze waren het over een paar dingen eens.

Het parquet van Nendermonde had toen een heel slechte reputatie.

Het was bijna een straf om daar te gaan werken, zegt men mij.

De procureur werd door verschillende mensen
onbekwaam en heel autoritair genoemd.

En verschillende getuigen vertelden me ook verhalen
die het beeld bevestigen van een onskent onskultuur.

Waar in men ervoor zorgde

dat mensen uit de katholieke zuil niet te veel in opspraak zouden komen.

Een oud advocaat vertelde me

dat de procureur hem ooit belde

om te vragen dat hij een klacht zou laten vallen.

Zou u dat wel doen, meester?

U staat toch nog maar aan het begin van uw carrière,

zou de procureur gezegd hebben.

Daarom kan ik me ook voorstellen

dat er geen onderzoeksrechter is gevorderd.

Want als een onafhankelijke onderzoeksrechter

het dossier overneemt,

dan kan het parquet niet meer zelf beslissen wat er gebeurt.

Al laat ik me vertellen

dat in die tijd 3 van de 4 onderzoeksrechters in Nendermonde

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

ook uit de katholieke zuil kwamen.

Vooral het duidelijkheid, na de zaak du trouw

is er een einde gemaakt aan die politieke benoemingen.

Sindsdien moeten magistraten en examen afleggen

om de beslisten hoogeraad voor justitie hier aangesteld te worden.

Hallo, hoe komt u?

Het is een mooi gebouw waar u woont.

Ja, hè?

Ja.

De eerste substitute die het dossier van zuster Gabriel behandelde,

Anton Kordemans,

wordt me omschreven als ook een autoritaire,

maar wel een bekwame figuur.

Met ook een duidelijke katholieke stempel.

Hij is een paar jaar geleden overleden.

Maar kort voor de publicatie van deze podcast

krijg ik via via een bericht van zijn dochter,

Annamie Kordemans.

Nu er weer veel over de zaak te doen is,

wil ze het graag opnemen voor haar vader.

Ik heb vooral contact genomen

omdat wij vonden dat er ook al sowieso

onwaarheden of dingen circuleren

die gezegd werden en worden over onze vader.

Haar vader was tot op het eind van zijn leven

erg gefrustreerd door de zaak, zegt ze.

Ja, onze papa heeft daar niet veel over gezegd.

Hij heeft vooral over zijn frustratie gesproken

dat er dingen gezegd werden

en hij heeft tot op het einde van zijn leven

dat hij daarmee in zijn maag

dat er dingen geschreven werden en gezegd werden.

En hij heeft altijd gezegd

de zaak is laat gestart

en dan kunnen er dingen verdwijnen.

Alleen bewijzen verdwijnen.

Dat heeft haar vader dus wel altijd gezegd tegen zijn kinderen.

Er is pas laat een onderzoek begonnen

omdat er lang gewacht is

om aangifte van de verdwijning te doen.

En op het ogenblik dat het parquet een onderzoek ontstartte

was het eigenlijk al te laat.

Bovendien, de zusters en Mornie

werkte niet mee aan het onderzoek.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Ik zal u ene zien lezen die ons papa hier geschreven heeft.
En dan haalt Annamie Kordemans
een kopie boven van een handgeschreven brief.
Wat is dit document precies?
Als papa heeft op een bepaald moment
in 1991
het begin een klat van een brief gemaakt
waarin hij zijn frustratie uit sprak
over dingen die geschreven werden.
Maar ik weet niet hoe hij dat verstuurd heeft.
Het schrift me dat de medesusters
en sommige andere destijds verhoorde personen
toen er tijd niet alles hebben willen verklaren
wat ze toen waarschijnlijk weten of vermoed te hebben.
Zo heeft hij het opgeschreven
en zo herinneren zijn kinderen het zich.
Hun vader had de zaken wel willen oplossen
maar op het ogenblik dat hij eraan begon
was er al geen bewijsmateriaal meer
en wilde de getuigen uit het klooster niet meewerken.
Hij heeft dan wel allerlei onderzoeken laten doen
zoals naar de Italiaanse buschauffeur
maar volgens zijn dochter zij Kordemans achteraf
dat hij daar zelf eigenlijk niet echt in geloofde.
Jij heeft eigenlijk nooit gesproken
over de vermoedens van haar buitenland.
Hij heeft gesproken over...
Hij gaf meer indruk van vermoedens van moord.
Zij wel dat hij een mornin er aan was.
Welk opzicht heeft hij daar iets van gezegd?
We hebben de indruk dat ons papa vermoed is had.
In de richting?
Ik denk wel dat...
Ja, dat er zoveel overcirculeert.
Ja, maar bon, ja...
En daarom dat papa altijd zei van...
Als er bewezen waren.
Dat vind ik nu toch verworrend.
De eerste substitut laat eerst al die buitenlandse sporen onderzoeken toegegeven.
Op dat ogenblik wist hij nog niet
dat het wellicht 12 sporen waren die Morni had uitgelegd
en dat Morni ervoor had gezorgd
dat er pas laat aangifte werd gedaan.
Maar na het tweede onderzoek dat na zijn pensioen gevoerd is

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

zou hij dus beseft hebben dat hij verkeerd zat.

En hoe zit het dan met dat PV

dat de gemeentepolitie bij hem thuis moest komen afgeven

en waarvan de agenten vermoeden

dat het bij hem thuis is blijven liggen?

Ja, dat is dus...

Vroeger werden er regelmatig dossiers naar huis gebracht

of als er zaken waren of cases

dat buiten de uren was, of wat weet ik.

En papa werkte thuis soms aan dossiers.

Net zoals wij dat nu ook doen.

Onze papa kende ons lieuen.

Dat is nu ook vanuit de kennis van onze papa

hoe we die mensen ervaren hebben in ons leven.

Onze papa was een eerlijke mens.

Onze papa stak geen dingen weg in zijn voort.

Dat het PV niet in een laden bij hem thuis is blijven liggen

dat wil ik aannemen.

Maar het is ook niet bij de gerechtelijke politie beland

zoals Mark Boxtalen vertelde.

Anderzijds, ik zei het al, ik heb het PV gezien

en het is ook niet alsof daar zwart op het instaat

dat het onderzoek zich op mornie moet focussen.

Maar ook Denis Bourdeau-Douille van de gerechtelijke politie wilde die richting uit

en toch mocht hij dat niet doen van het parquet, vertelde hij zelf.

Er is toch alles sinds, zoals Chantal Lance zei, niet goed gezocht.

Misschien is er niet genoeg doorgedrukt geweest, dat weet ik niet.

Niet durven, ja, een limiet, wat kunnen, dat weten we niet.

Annemie Kordemans weet uiteraard ook niet alles over het werk van haar vader

en voor haar is het ook speculeren.

Kon haar vader niet geloven dat een zuster vermoord zou zijn door een priester?

Of durfde hij niet door te zoeken in het klooster?

Het zou kunnen.

Maar een groot katholiek complot, daar gelooft zijn dochter niet in.

Ons papa was zelf niet actief in katholieke vereniging.

Dat kunnen we zeggen vanuit ervaring, bijvoorbeeld thuis.

Ons mama was veel conservatier voor katholiek.

Ons papa was een nuchtere katholiek.

Zo ervaarden wij daar.

Die met zijn voeten in de wereld stond ook vanuit zijn werk.

Ons papa was niet bij, ik weet niet wat voor verenigingen enzovoort.

Het eneste wat er thuis toe kwam, was kerk en leven.

En dat ging elke zondag na de kerk.

We zijn ook katholiek op gevoet geweest.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Maar zo dat alle dingen kennen, van opusd en wat weet ik allemaal...

Dat was allemaal geen sprake van...

Ons papa is op 9 in 3.

Dat weet 100 procent. Dat zouden wij toch gemerkt hebben.

Terug nu naar de inhoud van het dossier.

Advocaat-generaal Chantal Lanses is het in grote lijnen eens met hoofdcommissaris Mark Bokstalen.

De kans is erg groot dat gaston Mornie, zuster Gabriel, heeft gedood omdat ze een bedreiging voor hem vormde.

En ze heeft ook iets opgemerkt in een dossier waar niemand anders ooit al over heeft gesproken.

We gaan even terug naar de ochtend van de verdwijning.

Rond 6 uur morgens.

Twee zusters horen allebei iets vreemds.

De ene had de kamerdeur horen dicht slaan van zuster Gabriel eens morgens rond 6 uur.

En dezelfde tijdspannen heeft een andere zuster gehoord hoe de achterdeur toesloeg.

Eén zuster hoort rond 6 uur morgens de kamerdeur van zuster Gabriel dicht slaan.

En de andere zuster, die in de keuken het ontbijt aan het maken is,

hoort de deur naar de speelplaats open en dicht gaan.

En dat gebeurt normaal nooit op dat uur.

Ze vertellen het ook aan moeder Overste.

Moeder Overste zegt in haar allereerste verhoor tegen de mensen van de gemeentepolitie dat het wellicht zuster Gabriel is geweest.

Die rond 6 uur morgens haar kamer is uitgegaan en het klooster verlaten heeft.

Het klinkt logisch en het past perfect in het verhaal dat zuster Gabriel zelf vrijwillig vertrokken is.

Maar wanneer de keukensuster 8 jaar later zelf wordt verhoord door de gerechtelijke politie, blijkt dat het niet kan kloppen.

Mark Bokstalen en ze hebben de reconstructie gedaan.

In 1991 zijn ze met die zuster in de keuken gaan staan.

Een agent staat buiten naar de speelplaats en laat de deur dicht vallen.

De zuster doet dan wat ze die ochtend ook gedaan heeft.

Zo wacht even, zeven seconden ongeveer.

Dan gaat ze naar het keukenvenster dat uitziet op de deur en een stukje van de speelplaats.

12 seconden. Ze ziet niemand.

De zuster gaat naar de hal, ze kijkt door het venster naar buiten, 25 seconden.

En daar ziet ze de agent die is buiten gestapt en die dan 37 meter verder is.

Als ze die ochtend iemand naar buiten was gegaan, dan had die zuster hem of haar dus wel gezien.

Daarna doen ze de test op Miu, maar nu komt de agent naar binnen.

De deur valt dicht.

Zeven seconden.

12 seconden en de zuster kijkt opnieuw door het keukenvenster, maar ze ziet niemand.

Want de agent is dan al 5 seconden achter de hoek van de gang verdwenen.

Daar is dan een trap naar de verdiepingen waar de kloosterzusters slapen.

Dus mogelijkheid, iemand is om 6 uur binnengekomen en heeft zich door de hangetje 8 seconden stappen,

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

de trappen op en is naar de verdiepingen gaan waar zich de kamers onder meer ook die van zuster Haberele.

En is in die kamer binnen gegaan.

Wat verklaart dat die zuster die de kamer tegenover Haberele sliep?

Smors om 6 uur zegt, ik hoorde de deur toeslaan.

Dat moet eroverste niet verklaart.

Dat lijkt Chantal Lanses het meest plausiebele.

Niet zuster Haberele die de deur van haar slaapkamer achter zich dicht trekt en dan via de speerplaats vertrekt.

Ze is nooit meer gaan slapen. Dus haar bed was onbeslapen, was mooi opgemaakt, ze is niet meer gaan slapen.

Dus die deur is wel duidelijk, een deur die toegeslaat is door iemand anders dan zuster Haberele.

Want Haberele is niet meer gaan slapen, daar mogen we vanuit gaan.

Maar wel iemand die via de speerplaats naar binnen komt en naar de kamer van zuster Gabriel gaat.

En wat is die daar gaan doen?

Mogelijks gaan zien of dat er niets bezwarens lag op de kamer van zuster Haberele die je links zou kunnen leggen

met de verdwijning, met de strandbare feiten die gepleegd zijn.

Iemand die bewijsmateriaal gaat weghalen.

Maar wie dan?

De dader. We moeten die echt niet veel verder zoeken dan binnen de klooster en de pastoriemuren.

De kloostersusters, dat sluit ik uit, dat is geen enkel, maar ook geen enkel gegeven, dat is de meerzinnige aanweziging naar Gaston Mornie.

Of wel is zij dat zelf die daar binnengekomen was, hij had mogelijk zijn looper of kan hij de slutel van haar kamer gebruikt hebben.

Of is het toch een handlanger geweest, iemand van binnen de kloostermuren?

Want ook Chantal Lanses is er van overtuigd dat Mornie het niet in zijn eentje heeft gedaan.

Zuster Gabriel om het leven brengen, dat wel nog.

Maar haar lichaam laten verdwijnen, daar moet hij hulp bij gehaald hebben.

Een lichaam, dat weegt ons lood.

Mornie was ook een zeer amorf persoon, dat blijkt tot alles, hij deed niks.

Hij had met moeite zijn veterstrekken bewijzen van spreken, bleke problemen, alles moest onder meneer zijn neus gebracht worden.

Dus dat hij er zo in het slaag van puttegraven naar daarin te lachen, te verslepen, daar zoiets.

Vandaar dat ik denk, van wie kan hij hulp gevraagd hebben?

Mogelijks van een kloosterzuster. Er waren kloosterzusters die, dat liezen we wel, die een goeie band hadden,

die eigenlijk, ja, dat wordt dan echt verliefd waren misschien, maar toch een zekere adoratie hadden.

Ik denk dat misschien kloosterzusters niet verliefd worden, maar eerder zo wat een adoratie hebben.

Voor de priester, de directeur, dat sluit ik niet uit.

Maar in die hypothese zijn er dus al minstens twee mensen die al 40 jaar zwijgen?

Dat is een zeer correcte analyse, dat denk ik.

En ik denk dat die mensen dat kunnen, ja.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Mornie heeft daar zeker geen probleem mee.

En misschien, ja, iemand die zou meegeholpen hebben, maar nog eens voor alle duidelijkheid, meneer Heimans,

dat is echt een persoonlijke deductie om wel even van het geen wat er duidelijk iemand binnengekomen is.

Commissaris Bokstalen dacht aan een sekspartner van Mornie met een verleden in de kleine criminaliteit.

De vermoeders van Chantal Lanses gaan dus eerder naar een van de zusters.

De zusters zelfs negen jaar nadat heb ik gepraat, maar niet veel.

Ze moeten toch een groot deel aan het collectief geheugen verliezen, natuurlijk.

Dus ik denk dat dat niet kwaad willen is en dat dat gewoon vanuit hun religieuze ingesteld is.

Ze zich niet kunnen voorstellen dat het effectief gebeurt.

Ik heb het gevoel dat die mensen echt dachten van, dat kan niet.

Dat kan niet dat de directeur zuster Gabriel iets aangedaan heeft.

Dat kan niet dat er hier zo iets derdelijk zo'n zwaar mist heeft en ons klooster gebeurd is.

Maar wie van de zusters dan?

Misschien wel moederoverste, die volgens veel mensen gedomineerd werd door de priesterdirecteur.

Die de agenda van zuster Gabriel meer dan acht jaar heeft bijgehouden voor ze die aan de politie gaf.

Die de eerste politiemensen op het verkeerde been zetten,

door te zeggen dat er iemand door de deur aan de keuken naar buiten was gegaan, in plaats van naar binnen gekomen.

Al kan dat ook een gewone vergissing geweest zijn.

Maar het was ook moederoverste die tegen de familie van zuster Gabriel zei

dat ze het gerecht op de hoogte zou brengen van de verdwijning en dat dat niet deed, waardoor de aangifte maar laat kwam.

Ze is ook van een begin deurlijk in het meegaan en het verhaal van

ze heeft het kloos tevreden verlaten, ze heeft daar allerlei details bij gevoegd om dat te stunnen naar hand als zo weg geweest zijn,

haar mantel zo weg geweest zijn, dat is later allemaal teruggevonden.

En ook dat kan een vergissing geweest zijn, want die spullen van zuster Gabriel,

waarvan de overste zei dat ze verdwenen waren, die lagen in een ander lokaal waar Gabriel soms kwam.

Ik zeg niet dat ze dat opzettelijk gedaan heeft, ze is al misschien overtuigd,

kijk dan misschien in dat bureau, daar bij die chauffage keiler en stelt ze vast, ah, haar persoonlijke spullen zijn hier,

mensen tot de jas, want als je in maart, smorgens om 5 uur buiten gaat, doet inderdaad de jazel.

Of was het misschien de poortsuster die ook zei dat ze zuster Gabriel nog aan de telefoon had gehoord

en die haar in een rode limousine had zien rijden en die nooit met het gerecht heeft willen spreken?

Of is Mornie opgezweept door de adrenaline, er toch ingeslaagd

om het lichaam van zuster Gabriel in zijn eentje te laten verdwijnen?

Want ook de advocaat-generaal komt wel persoonlijk tot de conclusie dat hij er achter zit,

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

nadat ook zij het dossier heeft gelezen bijna 40 jaar na de feiten.
Maar, denk ik dan, dan moet haar collega die het tweede onderzoek heeft laten voeren in 1990 toch ook tot die conclusie gekomen zijn.
Mark Bokstalen schreef het met zoveel woorden in zijn afsluitend rapport.
Mornie heeft het gedaan, maar wil niet bekennen.
Waarom heeft het parquet op dat ogenblik in 1991 niet meer gedaan?
Waarom heeft het parquet geen onderzoeksrechter gevorderd om Mornie in verdenking te stellen of te laten aanhouden?
Waarom heeft het u gok niet gewaagd om Mornie voor assies te brengen en te hopen dat een jury zich zou laten overtuigen?
Op vandaag zou ik die gok doen.
Ik noem dat geen gok, ik gok niet.
Laat mij duidelijk zijn, als ik iemand dagvaart voor het gok van assies is dat in volle overtuiging, in eer en geweten, zo hoort het te zijn.
Het gaat over heel belangrijke zaken.
Vandaag zou je die overtuiging hebben om Mornie voor assies te brengen.
Als ik titularisch ben van dat dossier op vandaag, ik zeg dat op vandaag, omdat ook de sfeer is totaal anders naar dossiers, naar mensen vanuit de kerk, dat ik zo met die zaak persoonlijk, want dat is uitermate persoonlijk en ik hoop dat daar niemand mee op de fruizeren of...
Want ik zeg, we zijn allemaal een kind van onze tijdsgeest.
Op vandaag denk ik, ik ben overtuigd dat hij dat gedaan heeft en ik zou op vandaag met die zaak gaan, maar ik kan mij voorstellen dat ze toen in 1991 op puur technisch is, ik weet ook dat het mij nog gezegd is, zolang wij in een dossier geen lijk had kunnen spreken van een moord, dat was een juridische redenering die gemaakt werd, zowel in de rechtsleer als in de rechtspraak.
Dus toen was dat inderdaad het gegeven, dus dat is de enige reden dat zij niet in verdenking is gesteld, omdat de ene dat onderzoek zei dat in deze dossier nog kon doen, was Emmaan Houten.
Maar je moet dan wel met de finaliteit die mensen aangehouden, namelijk je moet naar de rechtbank, naar Tovanassisen verwezen worden.
En dossier was op dat punt, ondanks het gevoel dat iedereen had en hij heeft het gedaan en moet het nog altijd bewijzen.
Men deed dat toen niet.
Als er geen lichaam is, dan kan er ook geen dader zijn, redeneerde men toen.
Nu is dat anders en worden soms mensen veroordeeld, ook zonder dat het lichaam van een slachtoffer is gevonden, maar toen niet.
En toegegeven, ook nu zou het een gok zijn, als en ik zijn het er zelf nog niet helemaal overeens.
Dat hij het gedaan heeft, ja, dat is nog altijd, denk ik, de meest valabele uitleg.
Maar ik moet er eerlijk over zijn,

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

als ik ooit zou moeten oordelen over hem,
met wat we nu weten, dan zou ik niet kunnen zeggen dat dat schuldig is.
Dus als jij in een jury zal zitten, als jij vooral zien zou staan,
jij zit in de jury, spreekt je hem vrij?
Op basis van wat ik nu heb aan informatie,
denk ik dat ik hem vrij spreek.
Maar natuurlijk, als we in een assisezaak zitten, dan krijgt hem er ook vragen
en dan komen er andere dingen naar boven
of leren iemand zijn persoonlijkheid beter kennen.
Dat kan natuurlijk ook allemaal een rol spelen,
maar als ik in een jury moet oordelen,
op basis van wat we nu weten,
dan denk ik dat ik mij tegenzien,
want ik denk ook dat hij het gedaan heeft,
maar ik denk dat ik hem met tegenzien vrij spreek,
omdat ik denk, ik ben daar niet zeker van
en ik zou het niet op mij weten willen om iemand
levenslang naar de gevangenis te sturen
voor iets wat hij misschien niet heeft gedaan.
Dat kan...
Ik heb daar altijd al nacht meer eens over gehad,
dat ik ooit zo in de situatie ga zitten waarin ik dat moet doen.
En ja, het is niet zeker.
We hebben geen enkel sluitende bewijs dat hij het gedaan heeft.
Er is wel veel indirect bewijs, vind ik.
Hij heeft zichzelf dikos tegengesproken.
Het is gebleken dat hij dwaalsporen heeft gelegd
in de loop van het onderzoek.
Hij had een motief om haar te doden.
Hij had de gelegenheid om het te doen.
Dus indirect vind ik dat er wel veel is,
maar ik snap ook...
Ja, het is niet sluitend.
Dus daarom dat ik ook zeg, ik denk dat de kans redelijk groot is,
maar ik kan het ook niet met 100% zekerheid zeggen.
Ja, dat heb ik, dat gevoel heb ik ook.
En ik denk dat ik dan toch meer als een beroepsrechter zou oordelen
en ik denk ook dat een beroepsrechter
en op basis van deze informatie
niet schuldig zou verklaren
dat hij gaat zeggen,
ja, een schuldig neemt het voordeel van het twijfel
en er is twijfel, hè.
Ik denk wel dat het zou kunnen.

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

Als je alles bij elkaar legt,
dat je dan wel kunt argumenteren,
dit is eigenlijk de enige mogelijke hypothese.
Maar ik geef het ook, zou er geen geld op inzetten.
Ik ben daar ook in de omgekeerderichting
gewoon soms bang voor,
maar als je dat ooit overkomt,
had ik per ongeluk op de verkeerde plaats
op het verkeerde moment ben
en gisteren iets lelijks over u heb gezegd
en plots wijst alles in de richting
dat ik u niet heb aangedaan,
ook al weet jij goed genoeg
dat ik u nooit iets zou aandoen.
Maar snap je dat ik bedoel?
Ik vind dat als je ooit de verantwoordelijkheid krijgt
om over iemand zijn leven te oordelen,
want dat doet uiteindelijk
als je in zo'n assise jury zit,
je oordeelt over de rest van het leven
dan vind ik dat niet iets wat je te licht moet overgaan
en daar zou ik niet kunnen zeggen van
hij heeft het gedaan
als ik daar niet
100% zeker van ben.
Dan zegt ons systeem
inderdaad van
dan spreken we liever een schuldige vrij
dan dat we een onschuldige gaan veroordelen.
Ik zou dat ook zo voelen,
waarschijnlijk heeft hem het gedaan
en waarschijnlijk ga ik me daarna nog 20 keer beklagen
dat ik hem niet heb veroordeeld.
Maar ik wil niet degene zijn die iemand opsluit
er vast te stellen dat hij mensen dan niet gedaan heeft.
In elk geval
een onderzoeksrechter is er niet aangesteld
of toch niet op vraag van het parquet.
Want in 1999
heeft de neef van zuster Gabriel
zich burglijke partij gesteld.
Hij heeft zich dus aangemeld
als slachtoffer.
Bij zo'n procedure

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

wordt er automatisch een onderzoeksrechter aangesteld.
Dus 17 jaar na de feiten
gebeurt het alsnog.
En die onderzoeksrechter
doet toch nog een ultieme poging.
In maart 2000
valt ze met enkele politiemensen binnen
bij het bizdom voor een huishoeking.
Ik moet je wel zeggen, ik ben door de onderzoeksrechter
van Den Dermonde hier heel zwaar aangepakt.
Maar heel zwaar
dat zal ik niet ga overgeten.
Dat is een vreselijke dag geweest.
Ludo Collet van het bizdom vertelde daar al over
in een van de vorige afleveringen.
Ja, zij vroegen Tossier.
Ik zei, ja, m'n vrouw,
Tossier zit in het archief.
Dan gaan we naar het archief, maar ze waren hier met zessen.
Ja, dan begon het al
dat het lift klein was,
dat ze er niet allemaal in ene keer in konden.
Ja, ik zei, ja, het is gelijk hoe dat is.
Dan is er een hele discussie geweest
rond de stukken die ze meenamen
dat wij een inventaris vroegen van de stukken.
Dat werd gewijgerd,
ik werd dan opgesloten in mijn bureau
en onder bewaking gesteld
en het gevolg daarvan was
dat ik dan ondervraagd ben.
Nee, dat is
niet correct geweest van die onderzoeksrechter
de manier van zich gedragen tegenover ons.
Collet en de gepensioneerde bisschop van Petergem
worden door de politie
ondervraagd tijdens de huishoeking.
De bisschop zegt aan de speurders
dat hij zwaar teleurgesteld is
in het gedrag van Mornie
maar dat hij geen moordenaar in hem ziet.
Dat hij zelf machteloos stond
en dat hij het een zaak van het gerecht vond.
Op de vraag waarom hij dan zelf

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

nooit naar het gerecht is gestapt
met informatie over Mornie
antwoord van Petergem
dat hij zijn eigen miserie wilde dragen
en dat hij er zo weinig mogelijk
rugbaarheid aan wilde geven.
Van Petergem woonde bij mij,
die man heeft daar wel van afgezien
dat hij ondervraagd werd
want op dat dogenblik was van Petergem
dachtig jaar
en hij was
tien jaar op pensioen.
De onderzoek zegt er laat ook Mornie
nog maar eens verhoren
en nieuwe huishoekingen bij hem doen
maar veel levert het allemaal niet meer op.
En twee jaar later
in juni 2002 verjaart de tossier.
Dat betekent dat we eigenlijk
in dat tossier niet meer zoeken
naar daders
dat we ook in dat tossier geen
gerachtskosten meer mogen maken
maar het is wel zo
als het openbaar belang
het vereist kan ik een speciale
toelating vragen aan de ministers
wanneer er echt ernstig
want ook zeer ernstige aanwijzingen zijn
dat wij het lichaam zouden kunnen aantreffen
om daar dan nog eventueel de nodige kosten
voor te maken.
Mocht er nog een dader of een medeplichtige leven
dan kan die niet meer gestraft worden.
Er zijn wel nog mogelijkheden om naar het lichaam
van Zuster Gabriel te zoeken
als er goede tips zouden binnenkomen.
Daarom had ik dus aan het gerecht laten weten
dat het misschien de moeite was
om nog eens te gaan graven in de tuin van Mornie
zonder resultaat dus helaas.
En ik wil aan advocaat-generaal Lansus
ook nog de tips voorleggen

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

die ik in de vorige aflevering gekregen heb.
Hij werkte daar
en ik kreeg een opdracht met een collega
om de oven uit te kussen
en daar hebben ze beendrenning gevonden.
Eerst de tip over Christian
die de benen van Zuster Gabriel
uit de verbrandingsoven zou hebben gehaald
op vraag van Mornie.
Ik heb uiteraard eerst zelf wat onderzoek gedaan.
Zo zag ik
dat Christians Facebook profiel
nog altijd bestaat.
Het laatste bericht daarop kwam van zijn ex-vrouw
die aankondigde wanneer
een uitvaartplechtigheid zou zijn.
Ik stuurde haar een berichtje via Messenger.
Maar een antwoord krijg ik niet.
We zijn geen Facebook-vrienden
dus Allicht merkt ze niet eens
dat ze een bericht van mij heeft.
Christian was lid bij ons
bij de toermalige afdeling van SPA de Nermonde.
Maar ik zie wel dat Christian
welke vrienden hebben op Facebook.
Zoals Niels Tas
die Christian kende via de gemeente politiek.
De indruk die hij op mij heeft gemaakt
is dat hij
soms een beetje dingen voor waarheid achter
die misschien helemaal zo waren.
En hij herinnert zich Christian
als iemand die graag verhalen verzond.
Ik herinner mij bijvoorbeeld ook
dat ik hem eens een keer heb meegenomen
naar een Nationaal Congresing agent
waar Daniel Termond of Johan van Lannotte aan spreken waren.
Dat hij dan tegen mij vertelde
dat hij gewoon een verleden mee had.
Terwijl dat eigenlijk heel duidelijk was
dat dat niet zo was of niet zo kon zijn.
Hoe was dat dan duidelijk?
Omdat hij vooral helemaal geen steek hield
en de dingen die hij dan naar mij vertelde

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

zo duidelijk ge fantaseerd waren.
Dat klinkt toch niet echt als een geweldig spoor.
En dan terwijl ik druk bezig ben
voor mijn werk
krijg ik een telefoon van een nummer
dat ik niet ken.
Het heeft mij gecontacteerd
en ik heb het aangeleerd.
Het is de ex-vrouw van Christian.
Ze heeft uiteindelijk mijn bericht gezien.
Ik leg haar het hele verhaal voor.
Heb jij daar tegen u ooit iets over gezegd?
Nee, nee, nooit.
Nee.
En heeft hij ooit tegen u gezegd
dat hij nog in het klooster heeft gewerkt?
Nee, maar...
Ja, Christian moet wel besluiten
dat er zo'n beetje verschillende personen zijn.
Dus ik weet niet wat dat eigenlijk mag geloven.
Of...
Ja, ik heb over een uitwijf van zover.
Ja.
Ik heb nog iemand gesproken
en die zei van Christian
die kon van die verhalen vertellen
waar het dan achteraf wel van bleek
dat het niet klopte.
Ah ja.
Maar hij geloefde dat zelf wel.
Dat is wel een feit.
Ja.
Dus nee, ook zij geloft niet echt
wat gebeurd is.
En dan was ik nog een prettig weekend verder.
Ik neem ook nog eens contact op met het klooster,
maar volgens de overste
heeft er nooit een Christian voor hen gewerkt.
Dus
dat spoor loopt doodvrees ik.
Al wil dat niet zeggen
dat de verwarmingsketel niet gebruikt kan zijn.
En dan is er nog
de buurvrouw van de familie van Joss

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

die op een nacht heeft horen graven.
Ik leg het voor aan Chantal Lanses.
Zij vindt het interessant,
maar ze heeft wel wat twijfels
bij de timing.
Daar ga ik effectief nog een opdracht in geven.
Om eerst te zien kan dat wel.
Want we moeten ook keken
naar de tijd, want je moet dan
een keer checken in.
Zij zijn die huishoudsten
en naar gezin pas
1-2 jaar later, 2 jaar na de
verdwening, gaan inwonen
van Mornie.
Dus wat link dan zou zijn
2 jaar eerder.
En zo herinnert ook Mark
bokstalen het zich.
Joss en zijn familie
hebben Mornie pas leren kennen na
de verdwening van de zuster.
Ik denk 1984.
Dus over de verdwening van
de zuster Gabriel, die weet
niet of er niets te vertellen.
Want die hebben elkaar later aan te moeten.
Daar bent u zeker van?
De verschillende manieren kunnen controleren
of navraag doen.
Die hebben elkaar voordien niet gekend.
En de familie van Joss wil dus niet
meewerken aan de podcast.
Maar ze wil mij wel bevestigen
dat hun familie en Mornie
elkaar pas na de feiten hebben leren kennen.
Dus ook dat spoor
lijkt weinig waarschijnlijk.
Blijft er nog 1 hypotheese
over voorlopig.
Die van de gepensioneerde mensen
van de gemeente-politie.
Dat verblijft.
Er lag een plaat gereed

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

en een oprit voor de betoneren.
En daar moet hij iets zo
gemerkt hebben
dat er niet zo wat voetbal was.
Dat zal de plaats zijn
dat wij denken
dat er veel kans is dat ze daar.
Die tip is mij niet vreemd.
Die mensen hebben ook
mij aangeschreven.
Dus nu al twee, drie jaar terug denk ik.
Als dat niet langer is.
Die hebben aan de gerechtelijke politie
dus wel getoetst en het was hier
waar er inderdaad werken zijn gebeurd.
Maar chronologisch
kwam dat ook niet helemaal overeen.
Dus dat is al onderzocht.
En ik weet dat die mensen
ondertussen terug
een schrijven
gaan richten of gericht hebben
waar wij nog een keer gaan bekijken
of dat dat nieuw licht werkt
nog dat er nog nieuwe elementen binnen komen.
Eventueel
een bepaalde sonar
toestellen
te zien of dat daar inderdaad
iets zou kunnen gevonden worden.
Dus dat wil het gerecht toch nog eens herbekijken.
De twee vroegere politiemensen
hebben intussen ook kranten
en tijdschriften benaderd om hun theorie
naar voor te schuiven.
Het gerecht en de politie hebben intussen al
een eerste keer samengezeten.
Er is nog wat twijfel of het wel zal lukken
om met een scanner de bodem af te zoeken.
Maar wellicht gaat men het later
dit jaar toch nog eens proberen.
Je weet maar nooit.
En wat denkt u, gaan we haar ooit nog vinden?
Als ik

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

moest
nu echt
mijn hand erop
riskeren, dan zeg ik, nee.
Ik denk het niet.
In het begin had ik het gehoopt
bij de eerste lezing.
Maar
ik
hoop het. Maar hoop is soms
uitgestelde onthoogeling.
En ik denk dat ik op dat punt gekomen ben
dat ik een beetje vreest
dat wij haar niet meer gaan vinden.
Of ja, maar heb je het nooit
toevallig? Ze zeggen alles
toevall bestaat, geloof in toevall.
Ja, dus
ik blijf voor voorgaan.
Optimisme.
Laat het ons hopen.
Dat het optimisme het haalt
en dat het niet opnieuw uitgestelde
onthoogeling blijkt te zijn.
Dat was het dan?
Dat was het dan?
Ik hoop dat dat niet was, want
weet je wat er is gebeurd?
Voor mij is het niet afgelopen.
Misschien
hebben we nog dingen over het hoofd gezien.
Over?
Ja.
Hoeveel meer igen.
Maar tot we daar meer over weten,
eindigt onze zoektocht dus voorlopig hier.
Voorlopig, zeg ik wel.
Want je weet maar nooit
dat we de kern vraag
waar is zuster Gabriel
toch ooit nog kunnen beantwoorden.
Mocht je daar zelf tips voor hebben
of op een ander manier willen reageren
dan kun je me contacteren op

[Transcript] Waar is zuster Gabrielle? / 10. Het parket

waariszustergabrieel

hetvrt.be

en gabrieel schrijf je met

lle achteraan.

Waar is zustergabrieel

hetvrt.be

Dikke dank je wel, zeggen.

Aan mijn eindredacteur Els Ailes.

Aan monteur Christine van Tichel
die alles zo mooi heeft laten klinken.

Aan Tom César Wolff

die de muziek gekomponeerd heeft.

Aan producer Tine Mertes

om alles praktisch te regelen.

Aan Sabine en Yves van Toneelgroep Gustave uit Endermonde
om een paar stemmen in te spreken.

Aan iedereen die geluisterd

en feedback gegeven heeft.

En aan iedereen die on- en off-the-record
met mij heeft willen spreken.

Dank ook aan de meestervertellers academie

van de Stichting Verhalende Journalistiek

voor alle tips om hier

nog beter op podcast te maken.